

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.II.785/2010/5. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2011. február 17. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A vesztegetés büntette és más bűncselekmény miatt az I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Veszprém Megyei Bíróság 5.B.25/2008/13. számú ítéletét és a Győri Ítéltábla Bf.91/2008/7. számú ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Veszprém Megyei Bíróság 2008. augusztus 29. napján kihirdetett 5.B.25/2008/13. számú ítéletében az I. rendű terhelt bűnösségét társtettesként, hivatalos személy által kötelességszegéssel elkövetett vesztegetés büntetében (Btk. 250. § (1) és (3) bekezdés) és lőszerezéssel visszaélés büntetében (Btk. 263/A. § (1) bekezdés a) pont) állapította meg és ezért őt halmazati büntetésül 1 év 6 hónapi börtönbüntetésre, 2 évi közügyektől eltiltásra és a II. rendű terhelttel egyetemlegesen 4.915.- forint vagyonelkobzásra ítélte.

A Győri Ítéltábla, mint másodfokú bíróság, a 2010. március 4. napján megtartott nyilvános ülésen meghozott Bf.91/2008/7. számú ítéletében az I. rendű terhelt tekintetében a megyei bíróság

ítéletét annyiban változtatta meg, hogy a kiszabott börtönbüntetés végrehajtását 4 évi próbaidőre felfüggesztette, a közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabását és a 4.915.- forint vagyonek Kobzását kimondó rendelkezést mellőzte, ugyanakkor a terhelttől lefoglalt 20,- euróra nézve vagyonek Kobzást mondott ki. Egyéb vonatkozásban az I. rendű terhelte tekintetében a megyei bíróság ítéletét helyben hagyta.

A Veszprém Megyei Bíróság első fokú ítéletében a az I. rendű terhelte érintő történeti tényállást az alábbiak szerint rögzítette:

A vádbeli időszakban az I. rendű terhelte a Rendőrkapitányság állományában teljesített szolgálatot törzssászlósi rendfokozatban és ugyancsak a Várpalotai Rendőrkapitányságon szolgált a II. rendű terhelte is főtörzssászlósmesteri rendfokozatban.

Az I. rendű és II. rendű terheltek a város belterületén, a főúton teljesítettek szolgálatot, a járőr parancsnoka az I. rendű terhelte rendőrtörzssászlós volt.

Ennek során I. rendű terhelte észlelte, hogy a város irányából közlekedik egy személygépkocsi, amely szemmel láthatóan túllépte a lakott területen belül megengedett sebességet. Az I. rendű terhelte szabályos "Állj" jelzést adott a gépkocsi vezetőjének, aki az autóval félre húzódott és megállt a rendőrök szolgálati gépkocsija mögött. A gépkocsit egy román állampolgár vezette, jobb első ülésén utazott barátja, szintén román állampolgár.

Az I. rendű terhelte elkérte a vezető, illetve a gépkocsi utasa iratait, majd megkérte a gépkocsivezetőt, hogy szálljon ki és menjen a kocsi hátuljához. Nevezett a felszólításnak eleget tett és I. rendű terhelttől a gépkocsi csomagtartójához ment, ahol a II. rendű terhelte is tartózkodott. Az I. rendű terhelte közölte a gépkocsi vezetőjével, hogy gyorsan hajtott, és ezért 200 euró büntetést kell fizetnie. A gépkocsivezető sokallta a büntetés összegét, ezért egyezkedni kezdett a terhelttel és kérte, hogy ne kelljen büntetést fizetnie. Az I. rendű terhelte azt mondta a gépkocsivezetőnek, hogy adjon 20 eurót és akkor elmehetnek. A gépkocsivezető visszament a kocsihoz, közölte a barátjával, hogy 20 eurót kell fizetniük, barátja kiszállt az autóból, hátrament a rendőrökhöz és ekkor egy 20.- eurós bankjegyet adott át az I. rendű terheltnak, aki a pénzt nadrágja zsebébe tette. De ott tartózkodott II. rendű terhelte is és látta, amint terhelttársa a pénzt eltette, azzal egyetértett. Ezt követően a két román állampolgár visszaült a gépkocsijába és eltávozott.

A terheltek a sebességtúllépés miatt a gépkocsivezető ellen semmiféle eljárást nem kezdeményeztek, a történeteket

előjárójuknak, illetve a kapitányság ügyeletének nem jelentették, a történeteket azonban az RSZVSZ munkatársai észlelték és intézkedtek.

Az 1 darab M01484214079 számú 20.- eurós (akkor 245,75 Ft értékű) bankjegy röviddel a bűncselekmény elkövetése után I. rendű terhelttől a helyszínen lefoglalásra került.

Ugyanezen napon az I. rendű terheltnak a Rendőrkapitányságon az épületben levő öltözőszekrényét a rendőrök a korábban történt események miatt átkutatták és ennek során 31 darab 9 mm-es Makarov kaliberű pisztolytöltény került elő, a bűnjelek az igazságügyi fegyverszakértő véleménye szerint lőszernek minősülnek. A lőszernek tartására az I. rendű terheltnak engedélye nem volt.

A Győri Ítéltábla másodfokú ítéletében a megyei bíróság ítéletében rögzített tényállást mindenben megalapozottnak találta és felülbírálata alapjául változatlan formában elfogadta.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen az I. rendű terhelte védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt és elsődlegesen az első- és másodfokú ítélet abszolút eljárási szabálysértés miatti hatályon kívül helyezését, míg másodlagosan az I. rendű terheltnak a vesztegetés büntettének vádja alól bizonyítottság hiányában, míg a lőszerrel visszaélés büntettének vádja alól bűncselekmény hiányában történő felmentését indítványozta.

A védő felülvizsgálati indítványa indokolásakor az eljárási szabályok megsértése körében sérelmezte az ügyben szereplő román állampolgárságú tanúk vallomásának bizonyítékként történő elfogadását és annak mikénti értékelését, ezen túlmenően a Be. 373. § (1) bekezdés III/a. pontjában írt indokolási kötelezettség megsértését látta és iratellenességet vélt felfedezni egyes terhelte és tanúvallomások között és hiányolta azok összevetését a román állampolgárságú tanúk vallomása bizonyos ellentétes részeivel. Anyagi jogi szabálysértésként a vesztegetés értékelése kapcsán arra hivatkozott, hogy az alapeset megállapítása mellett is a minősített eset megállapítása nem jöhet szóba, mivel a terhelteknek nem volt bizonyítékuk a román állampolgárok gyorshajtásával kapcsolatban, így eljárás indítási lehetőség hiányában szolgálati kötelezettségüket sem szeghették meg. A lőszerrel visszaélés büntette vonatkozásában arra hivatkozott, hogy a terhelte nem jogellenesen, engedély hiányában tartotta magánál a lőszerket, ezen túlmenően pedig a szándékosságára sem lehet egyértelmű következtetést vonni.

A Legfőbb Ügyészség BF.2615/2010. számú átiratában a védő felülvizsgálati indítványát teljes terjedelmében a törvényben kizártnak jelölte meg, mivel az mindkét bűncselekmény tekintetében

az irányadó tényállás megalapozatlanságát sérelmezve vitatja a jogkövetkeztetés helyességét, ami a felülvizsgálati eljárásban nem megengedett, ezért a védő indítványának tanácsülésen történő elutasítását indítványozta.

A Legfelsőbb Bíróság nyilvános ülésén a védő az írásbeli indítványában részletesen kifejtetteket változatlan formában fenntartotta. A Legfőbb Ügyészség képviselője felszólalásában a védő felülvizsgálati indítványát nem tartotta alaposnak. Álláspontja szerint az indokolási kötelezettség olyan fokú megsértése, amely abszolút eljárási szabálysértésként lenne értékelhető, fel sem merülhet. A vesztegetés vonatkozásában hangsúlyozta, hogy az irányadó tényállás azt tartalmazza, hogy a rendőrök a 20 eurót az intézkedéstől eltekintés érdekében kérték, így az intézkedés folytatásának elmaradása nem a bizonyítékok hiányára tekintettel történt. A lőszerral visszaélés tekintetében pedig a tényállás nem tartalmazza azokat a gondatlanságra utaló elemeket, amelyekre a védő utalt. Kiemelte, hogy az öltözőszekrény nem lehet a rendszeresített lőszerek tárolási helye. Összességében felülvizsgálatra alapot adó anyagi és eljárási szabálysértést nem észlelt, ezért a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozat hatályában fenntartására tett indítványt.

A védő által előterjesztett felülvizsgálati indítvány alapján eljárva a Legfelsőbb Bíróság a Be. 423. § (4) bekezdésében és (5) bekezdésében foglaltak szerint a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott eljárási szabálysértések, valamint a védő által megjelölt okok szempontjából vizsgálta felül a jogerős határozatot és megállapította, hogy a védő felülvizsgálati indítványa részben a törvényben kizárt, részben alaptalan.

A védő felülvizsgálatra alapot adó eljárási szabálysértésként a Be. 373. § (1) bekezdés III/a) pontja szerinti indokolási kötelezettség elmulasztására hivatkozott, melynek "előkérdéseként" sérelmezte az ügyben szereplő román állampolgárságú tanúk vallomásának figyelembevételét. Az indokolási kötelezettség elmulasztását a bizonyítékok értékelése körében vélelmezte, mely körben iratellenességre is utalt.

A védő e körbeni kifogásaival kapcsolatban a Legfelsőbb Bíróság utal a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjára, amely a Be. 373. § (1) bekezdés I/b) és c) pontjában, illetve a II-IV. pontjában meghatározott eljárási szabálysértéseket jelöli meg felülvizsgálati okként. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslati jellegéből fakadóan elrendelésére csak a törvényben megjelölt (Be. 416. §) okokból kerülhet sor és a felülvizsgálat okai nem bővíthetők. Ebből fakadóan a felülvizsgálati okoknak a védő által megjelölt "előkérdései" nincsenek: egy adott eljárási szabálysértés vagy a jelzett törvényi felsorolási körbe tartozó és ekként

felülvizsgálatra alapot adó vagy e körön kívüli és ekkor felülvizsgálati okként nem hozható fel. Ebből fakadóan a Legfelsőbb Bíróság érdemben nem vizsgálhatta a védőnek a román állampolgárságú tanúk vallomása elfogadásával kapcsolatos kifogásait.

Az indokolási kötelezettség megsértése a Be. 373. § (1) bekezdés III/a) pontja értelmében és azon alapulóan akkor lehet felülvizsgálati ok, ha az olyan mértékű, hogy amiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan. Az e körben kialakított bírói gyakorlat szerint (lásd például Bkv.1/2007. számú kollégiumi vélemény, Be. 373. §-ához fűzött részét, BH.2010,117., BH.2010.243.) az indokolási kötelezettség megsértése tény- és jogkérdéshez egyaránt kapcsolódhat, azonban csak olyan fokú hiányosság esetén valósul meg, amikor abból nem állapítható meg, hogy a bíróság döntését mire alapította. Ténykérdésekben az indokolási kötelezettség megsértésének és a megalapozatlanságnak az esetköreit egymástól elkülönülten kell vizsgálni. Először a támadott határozat megalapozatlansága törvényi keretek közötti kiküszöbölésének lehetőségeiről kell állást foglalni és az eljáró bíróság mérlegelésének támadása, az egyes bizonyítékok elfogadásának indokai, a felülvizsgálati eljárásban az indokolási kötelezettség megsértése címén sem támadhatók.

A védő ekként nem az indokolási kötelezettség elmulasztását sérelmezi, hanem tulajdonképpen a bizonyítékok mikénti mérlegelését támadja, amikor nem tartja megfelelően megindokoltnak azt, hogy az eljáró bíróság miért éppen az egyik román állampolgár vallomásának részletét fogadta el a másikéval szemben.

A Legfelsőbb Bíróság megállapítása szerint a védő által abszolút eljárási szabálysértést sérelmezőként megjelölt kifogások valójában a bizonyítékok mikénti értékelését és a tényállás megállapítását támadták, a megállapított tényállás megalapozatlanságát sérelmezték. Emellett a védő az anyagi jogi kérdések vitatása körében olyan tényekre is hivatkozott, amelyet a tényállás nem tartalmaz. A védő e kifogásaival kapcsolatban a Legfelsőbb Bíróság kiemeli, hogy a Be. 423. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, a felülvizsgálati indítványban a jogerős határozat által megállapított tényállás nem támadható. E törvényi rendelkezésből következik, hogy a felülvizsgálati eljárásban az eljáró bíróságok tényállást megállapító tevékenysége nem tehető kérdésessé abból a szempontból, hogy mely bizonyítékokat és miért fogadtak el a tényállás megállapításának alapjául, illetve más bizonyítékok tartalmát miért vetették el. Az ítélet megalapozatlansága eredménnyel nem vethető fel. Az anyagi jogi kérdések vizsgálata körében a kifejtettek értelmében kötelezően irányadó tényállás tényeit kell alapul venni, a törvényben kizártak

azok a felvetések, amelyek a tényállással ellentétes tényadatokon alapulóak.

Mindebből következik, hogy a felülvizsgálati eljárásban nem vezethet eredményre a védőnek az az érvelése, mely szerint a terhelt esetében a vesztegetés bűncselekményének minősített esete nem állapítható meg, mivel az intézkedő rendőröknek a román állampolgárokkal szemben a gyorsraajtasra bizonyítékuk nem volt, így feljelentést sem tehettek. Az irányadó tényállásban azonban fel sem merül, hogy a terhelt emiatt nem fejezték be intézkedésüket, ezzel szemben egyértelműen rögzített, hogy az I. rendű terhelt a gépkocsivezetőtől a 20.- eurót a további intézkedéstől eltekintés fejében kérte. Az intézkedés folytatásától eltekintés jogtalan előny fejében pedig kötelességszegésként értékelendő.

A terhelt bűnösségének megállapítása a lőszerezéssel visszaélés büntette tekintetében is az anyagi jogi szabályokkal összhangban álló. A jogerős ítélet tényállásában rögzítettekben, illetve a bizonyítékok értékelése és a jogkérdések indokolása körében kifejtett tényadatokból egyértelmű, hogy a terhelt - saját előadása szerint is - tisztában volt azzal, hogy a lőszereket nem jogszerűen tartja birtokában és miként arra az ítélet tábla is utal, meg is kísérelte azokat leadni és e szándékáról csak két sikertelen próbálkozást követően mondott le. A nagyobb darabszámú lőszerezéssel hosszabb időn keresztül magánál tartás társadalomra veszélyességével kapcsolatos ítéleti értékelés helytálló. A védő kifogásolja a BH.2002.339. számú eseti döntésben vizsgált további szempontok figyelembevételének hiányát, azonban e körben a jogerős határozat vizsgálati módszere helytálló, az érintett lőszerek darabszámának sokszoros nagyságrendi eltérése a hasonló értékelést önmagában kizárhatja.

Nem fogadható el a védőnek a szándékosság hiányára utalása sem. Az olyan bűncselekmények esetében, amelyeknél egy jogellenes állapot fenntartása a megítélés tárgya, a szándékos elkövetés megállapításának értelemszerűen nem előfeltétele a jogellenes állapotra folyamatos rá gondolás, ezzel szemben elégséges a jogellenes állapot létrehozásának tudatos volta.

A Legfelsőbb Bíróság a kifejtetteken alapulóan a védő felülvizsgálati indítványában foglaltakat részben a törvényben kizártnak, részben pedig alaptalannak találta, ezért a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozatot a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki. A Be. 418. § (3) bekezdése alapján minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt. A Be. 421. §-ának (3)

bekezdése rögzíti, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Legfelsőbb Bíróság mellőzheti.

Budapest, 2011. február 17.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Kiss Sándor s.k.
előadó bíró, Dr. Schäfer Annamária s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

bírósági ügyintéző
Kné